

Lov at gaa sin egen Gang, men det er nu ikke gørligt her i Landet, saalidt som i andre Lande, hvor Skovene drives rationelt. Vi maa derfor træde understøttende til, hvor vi kan, og hvis det, jeg har sagt i Aften, kunde bidrage til hos en og anden at vække Lysten til at hjælpe med her, saa har jeg naaet, hvad jeg har tilsigtet med dette lille Foredrag.

OM STORE ROVFUGLEKULD I 1910.

AF

JOH. P. NØRGAARD.

Naar man første Gang hører den Paastand fremført, at et rigt Oldenaar vil bevirke en større Formering af Rovfuglene det kommende Aar, studser man uvilkaarlig, idet man ikke rigtig kan faa det til at rime sammen, at Olden, der jo ikke er Rovfugleføde, skulde have nogen Indflydelse paa disses Formerings- evne; ved nærmere Overvejelse bliver Tanken imidlertid ikke saa absurd, naar man betænker, at Mus og andre Smaagnavere, der vel nok udgør Hovedparten af Rovfuglenes Føde, som Følge af det for Haanden værende rigelige Foder i Form af Agern, Nødder etc. vil tiltage stærkt i Antal og altsaa frembyde en forøget Mængde Føde for Rovfuglene.

Desværre er Tanken ny for mig, saa jeg har ikke kunnet strække mine Undersøgelser længere tilbage end til 1909, hvorfor det skulde glæde mig, om disse Linier maatte bidrage til, at andre, der har længere Tids Erfaring, vilde fremkomme med deres Iagttagelser. I de forholdsvis faa Aar, jeg har haft Lejlighed til, hovedsagentlig sammen med Hr. Kontorchef Weibüll, at anstille Undersøgelser over Rovfuglenes Yngleforhold, har det altid været mig paafaldende, at der det ene Aar gennemgaaende kun fandtes Kuld under normal Størrelse (her tænkes paa Antallet), medens der det næste Aar tværtimod kunde findes mange Kuld, der var større end ellers normalt for vedkommende Fugl, og det uagtet Reden var den samme eller i hvert Fald i umiddelbar Nærhed af det forrige Aars, saa at Fuglen altsaa havde Adgang til samme Føde, og i hvert Fald Hunnen, at dømme efter Æggenes Farve og Form, ligeledes var den samme; her tænkes nærmest paa Musvaagen (*Buteo vulgaris*), hos hvem Æggenes store Farveforskel gør dette forholdsvis let at kontrollere,

til Dels Duehøgen (*Astur palumbarius*), der holder overordentlig fast ved en en Gang valgt Rugeplads.

Det første Aar, jeg havde Lejlighed til mere indgaaende Undersøgelser, var 1907, hvilket Aar jeg af Musvaage fandt:

3, 4, 4, 3, 2, 2, 4 og 3 Æg.

Da 3 vel nok maa regnes for det normale og 2 ikke sjældent forekommer, medens 4 regnes til de sjældnere Tilfælde, er det altsaa gennemsnitlig store Kuld.

Endvidere fandtes:

Duehøg (*Astur palumbarius*) . . . 4, 3, 4 og 4 Æg
 Spurvehøg (*Astur nisus*) . . . 5 og 5 Æg
 Lærkefalk (*Falco subbuteo*) . . . 3 og 3 Æg
 Natugle (*Syrnium aluco*) . . . 2 og 4 Æg,

hvilket jo alt er det normale.

I 1908 fandtes:

Musvaage . . . 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 2 og 3 Æg
 Duehøg . . . 4, 4, 3 Æg samt 3 flyvefærdige Unger
 Lærkefalk . . . 3, 3 og 3 Æg
 Natugle . . . 4 Æg.

I 1909 fandtes:

Musvaage . . . 3, 3, 2, 2, 3, 3, 2 og 2 Æg
 Duehøg . . . 4, 4, 4 og 4 Æg
 Spurvehøg . . . 4 Æg
 Lærkefalk . . . 3, 2 og 2 Æg
 Natugle . . . 2 Æg og 2 smaa Unger
 Skovhornugle . . . 4 (3 nyf. Unger og et spraaet Æg).

Som det ses af ovenstaaende udviser 1909, naar undtages Duehøgen, overalt gennemsnitlig Kuld under normal Størrelse; desværre ved jeg intet om det foregaaende Aars Frugtbarhed, først om Aaret 1909 tør jeg som nævnt udtale mig; dette Aar var overordentlig rigt paa Olden, saa rigt, at jeg med mine ganske vist ikke mange Aar gamle Erfaringer ikke erindrer noget lignende, f. Eks. husker jeg, hvorledes i Dyrehaven Bøgenes Grene tyngedes ned af Frugternes Vægt, og overalt i Nordsjælland formelig mylrede det med Agern, Bog og Hasselnødder;

det blev et rent Slaraffenliv for de kære smaa Mus, saa da Foraaret 1910 kom, var der rigelig Føde til vore flyvende Venner, og jeg benyttede da al min Fritid til at anstille Undersøgelser til Støtte for den her fremsatte Teori; jeg maa sige, de oversteg mine dristigste Forventninger.

Foraaret var jo mildt, og det første Resultat deraf var, at de store Fugle tog meget tidlig fat paa deres Redebygning og Æglægning¹. I Følge Meddelelse fra Hr. Sylvester Saxtorph i Hillerød fandtes Musvaagen allerede 30 Marts med 2 Æg og 2 April med 3 Æg, hvilket er omtrent 14 Dage tidligere end normalt.

Desværre var mange af de i tidligere Aar beboede Musvaage-Reder ubeboede, uvist af hvilken Grund. Jeg fandt af

Musvaage 1 (3 April, kan altsaa med nogenlunde Sikkerhed siges at være ukomplet), 3, 4 (1 ituhakket), 4 og 4 Æg.

Duehøg 5.

Spurvehøg 5.

Natugle 6, 6, 6, 4 (2 nyfødte Unger og 2 spraaede Æg) og 1 flyvefærdig Unge.

Desuden har Hr. Pastor Barfod, Hjørunde, meddelt mig, at han har fundet den med 6 og 7 (5 Æg og 2 Unger) og fra Fyen faaet et Kuld paa 9 tilsendt.

Ser man paa ovenstaaende Tal, saa udviser de et Resultat, der staar langt over det normale; Musvaagen har i overvejende Antal 4 Æg, og alle de Kuld, der er mindre, er funden saa tidligt, at de ikke behøver at have været komplette, da jeg fandt dem; grundet paa Bortrejse fra Sjælland har det ikke været mig muligt at kontrollere det. Af Duehøg fandt jeg kun 2 Reder, af hvilke kun den ene blev undersøgt; den indeholdt som nævnt 5 Æg, hvilket i Naumanns Værk om Fuglene ikke nævnes som nogensinde fundet; han angiver Antallet 2—4, sædvanlig 3, men, som det ses af ovenstaaende, har jeg hyppigst fundet 4 Æg.

Resultatet for Natuglens Vedkommende er vel imidlertid nok det mest forbløffende, naar man betænker, at Normalen er 2—4; naar der her kan tales om ikke mindre end 4 Kuld paa 6, 1

¹ Jeg selv tilsaa 27 Marts en Ravnerede, der indeholdt 6 Unger, af hvilke den største var et Par Dage gammel, saa Æglægningen maa være paa-begyndt allerede de sidste Dage af Februar.

paa 7 og 1 paa 9, altsaa 3 Gange større end normalt, og man ved, at Størsteparten af Uglens Føde er Mus, saa kan man ganske sikkert gaa ud fra, at der er en Forbindelse mellem de mange Olden og Rovfuglenes Formeringsevne.

Gid de Herrer Jægere, specielt blandt Godsejerne, vilde betænke dette, saa de vilde frede lidt mere om dem og se gennem Fingre med, at de undertiden napper en Fasankylling eller Harekilling, thi der kan vel næppe være Tvivl om, at Musene (og hvem kan bedre end Rovfuglene holde Museplagen inden for rimelige Grænser?) gør mere Skade, end Agerhøns og Fasaner gør Gavn.

E. ROSTRUP SOM ORNITHOLOG.

AF

ANDREAS MADSEN.

Det er sagtens mindre kendt, at afdøde E. Rostrup, den viden om kendte Plantepatholog, allerede i sin grønne Ungdom var en fortrinlig Kender af dansk Dyreliv og særlig af Fugleverdenen.

Paa dette Omraade kom dog Rostrup ikke til at gøre sig gældende enten ved nye Fund eller Iagttagelser af vidererækkende Værd. Som Zoolog er hans Navn knyttet til Opdagelsen af Birkemusén, som han indførte i den danske Nutidsfauna. Om Fuglene har Rostrup i alt kun ladet trykke to smaa Sider i en ret vanskelig tilgængelig Aarsberetning.

Hvilken Berettigelse har da en Afhandling om Rostrup som Ornitholog? Ingen stor anden end at give et Bidrag til en fremragende, alsidigt interesseret, dansk Naturforskers Særpræg. Og Grunden til, at Meddeleren vover sig frem med noget som med Rette kan benævnes magert eller fordringsløst, ligesom Læseren er i Humør til, er ligefrem den, at han for Tiden udarbejder en Rostrup-Biografi, af hvis rige Raastof hermed gives et selvstændigt Udsnit med flere Enkeltheder, end der andetsteds er Brug for.

Om nogen har fortjent Navn af født Naturforsker maa det blive E. Rostrup. Uden nævneværdig Paavirkning var det fra Barnsben hans Liv og Lyst at sysle med Dyr og Planter og færdes ude under aaben Himmel.

Faderen var Godsforvalter paa »Stensgaard« (Stokkemarke